

Vård- och omsorgsförvaltningen
Matilda Funkquist Cullinan
Epost: matilda.funkquist.cullinan@vasteras.se

Kopia till

Nämnden för personer med funktionsnedsättning

Tjänsteutlåtande - Utredda möjlighet avseende krav på utdrag i misstanke- och belastningsregister LOV och LOU

Förslag till beslut

Rapporten daterad 24 maj 2022 läggs till handlingarna och uppdraget avslutas.

Ärendebeskrivning

Under nämnden för personer med funktionsnedsättnings arbetsutskotts sammanträde den 9 mars 2022 gavs förvaltningen i uppdrag att:

1. Utredda i vilken utsträckning nämnden kan ställa krav på utdrag i misstanke- och belastningsregister i samband med upphandling av leverantör enligt LOV och LOU
2. Utredda om nämnden kan ställa krav på utdrag i misstanke- och belastningsregister under avtalsperioden. Gäller leverantörer enligt LOV och LOU
3. Utdragen ska gälla ledamöter och verksamhetsansvariga

Möjligheten för socialnämnden att begära utdrag ur misstanke- och belastningsregistret är begränsad till vissa specifika fall. Det rör främst situationer vid anställning av personal som ska arbeta med vissa, i lagstiftningen angivna grupper, exempelvis barn och unga, personer med funktionsnedsättning, missbrukare och personer med psykisk sjukdom.

I dagsläget saknas därför möjlighet att begära utdrag ur misstanke- och belastningsregistret för ledamöter och verksamhetsansvariga i samband med upphandling av leverantör enligt LOU eller LOV. Detsamma gäller under avtalstiden. Att ställa krav på att ledamöterna själva inkommer med utdraget riskeras att ses som ett oproportionerligt eller oskäligt krav.

Vård- och omsorgsförvaltningen har till nämnden för personer med funktionsnedsättning lämnat följande förslag på beslut:

Rapporten daterad 24 maj 2022 läggs till handlingarna och uppdraget avslutas.

Vård och omsorgsförvaltningen
Matilda Funkquist Cullinan
Epost: matilda.funkquist.cullinan@vasteras.se

Nämnden för personer med funktionsnedsättning

Uppdraget

Under nämnden för personer med funktionsnedsättnings arbetsutskotts sammanträde den 9 mars 2022 gavs förvaltningen i uppdrag att:

1. Utredda i vilken utsträckning nämnden kan ställa krav på utdrag i misstanke- och belastningsregister i samband med upphandling av leverantör enligt LOV och LOU
2. Utredda om nämnden kan ställa krav på utdrag i misstanke- och belastningsregister under avtalsperioden. Gäller leverantörer enligt LOV och LOU.
3. Utdragen ska gälla ledamöter och verksamhetsansvariga.

Relevant lagstiftning

Regler om utdrag ur misstanke- och belastningsregistret finns bland annat i:

- Lag (1998:621) om misstankeregister
- Förordning (1999:1135) om misstankeregister
- Lag (1998:620) om belastningsregister
- Förordning (1999:1134) om belastningsregister
- Lag (2010:479) om registerkontroll av personal som utför vissa insatser åt barn med funktionshinder
- Lag (2013:852) om registerkontroll av personer som ska arbeta med barn

Möjligheten till utdrag ur *misstankeregistret* är väldigt begränsat. Generellt kan sägas att för socialnämnder är utdrag endast aktuellt när det rör uppgifter om misstanke om brott som lett till åtal, inte enbart misstanke. Rätten gäller då vid anställning av personal inom psykiatrisk sjukvård, vård av utvecklingsstörda, vård av barn och ungdom, tvångsvård av missbrukare, kontaktperson, kontaktfamilj och liknande¹. Uppgifterna gäller endast personalen som arbetar med enskild.

Gällande utdrag ur *belastningsregistret* finns en möjlighet för socialnämnden, likt den som gäller för misstanke som lett till åtal, att begära uppgifter om brott som lett till en annan påföljd än böter vid anställning av personal inom psykiatrisk sjukvård, vård av utvecklingsstörda, vård av barn

¹Exempel från 4 § punkt 6, 9 a-e Förordning om misstankeregister

och ungdom, tvångsvård av missbrukare, kontaktperson, kontaktfamilj och liknande². Uppgifterna gäller endast personalen som arbetar med enskild.

Uttag av uppgifter av socialnämnden vid upphandling och under avtalsperioden

Gällande punkt 1 i uppdraget:

I dagsläget finns ingen möjlighet för nämnden att begära utdrag ur misstanke- och belastningsregister för ledamöter och verksamhetsansvariga i samband med upphandling av leverantör enligt LOU eller LOV.

Enligt stadsjuristerna arbetar dock Finansdepartementet aktivt med frågan om att ändra i förordningen om belastningsregister för att inkludera utdrag av uppgifter kopplat till uteslutandegrunderna i 13 kap 1 § LOU samt 7 kap 2 § LOV. Utdraget skulle då gälla personer som ingår i leverantörens förvaltning-, lednings- eller kontrollorgan.

Gällande punkt 2 i uppdraget:

Som huvudregel saknas möjlighet att begära utdrag ur misstanke- och belastningsregistret på personer i leverantörens förvaltning-, lednings- eller kontrollorgan även under avtalsperioden. Undantaget är om någon i ledningen även arbetar praktiskt som personal i någon av verksamheterna som redogjorts för i avsnittet ovan.

Krav på att ledningen själv inkommer med utdrag vid upphandling

Att kravställa i upphandling eller avtal att ledamöter och verksamhetsansvariga själva ska inkomma med utdrag ur misstanke- och belastningsregistret skulle antagligen leda till att kravet ses som oproportionerligt och oskäligt då nämnden själv inte har rätt att begära utdragen. Att kringgå lagstiftningen genom att kräva att personen själv inkommer med det går emot syftet med lagstiftningen, att enskilda för sin egen skull, har rätt att ta del av vad som finns registrerat. Flera brott och domar är även irrelevanta för hur en person arbetar och driver en verksamhet inom nämndens område. Ett inkommit utdrag i misstanke- och belastningsregistret skulle innebära svårigheter för nämnden att hantera de känsliga personuppgifter som inte behövs för att bedöma lämpligheten av leverantörens ledande tjänstepersoner.

Andra avtalsrättsliga möjligheter

Om syftet med att begära utdrag på ledande personer är att undvika att nämnden tecknar avtal med leverantörer som begår brott finns möjligheter att angripa detta i avtalet istället.

Enligt stadsjuristerna kan man lägga in en exitklausul i avtalet som används i det fall ledningen begår brott. I vissa fall, exempelvis om leverantören begår

² 11 § punkt 5, 8 a-e Förordning om belastningsregister

brott mot Västerås stad, skulle nämnden då kunna häva avtalet och eventuellt även ha rätt till skadestånd. I andra fall, om leverantören begår brott mot annan kommun, skulle nämnden kunna säga upp avtalet utan rätt till skadestånd. En sådan exitklausul behöver i så fall behöva utredas vidare av förvaltningen.

Sammanfattning

I dagsläget finns ingen möjlighet att begära utdrag ur vare sig misstanke- eller belastningsregistret för ledamöter eller verksamhetsansvariga i samband med upphandling av leverantör enligt LOU eller LOV eller under efterkommande avtalsperiod.

I det fall nämnden önskar tillämpa klausuler för hävning och uppsägning i avtalen behöver förvaltningen utreda ärendet vidare.